

Visiestuk sociale gerechtigheid

Het komende jaar zal er binnen NSR aandacht zijn voor, nagedacht worden over en bezig gegaan worden met het onderwerp sociale gerechtigheid. Omdat het van weinig visie getuigt om hier na een jaar weer mee op te houden is het belangrijk om goed na te denken over de basis van waaruit hiermee aan de slag gegaan wordt. Alleen op die manier kan er sprake zijn van een cultuurverandering die op lange termijn wezenlijk iets bij gaat dragen aan NSR, haar leden en Rotterdam. Een aftrap hiertoe zal in dit stuk gegeven worden. Aanvullingen en kritiekpunten door eenieder die dit leest zijn meer dan van harte welkom.

Vragen die relevant zijn en derhalve in dit schrijven aan de orde zullen komen zijn:

- Waarom zouden we ons bezighouden met mensen die er in onze samenleving niet bijhoren of het op een andere manier moeilijk hebben? Met andere woorden: is er een Bijbelse onderbouwing van waaruit omzien naar armen, weduwen, wezen, uitschot en sociaal zwakkeren, relevant blijkt voor ons als volgelingen van Jezus?
- Hoe past het binnen de missie van NSV te weten: 'Christus kennen en Hem bekend maken'?
- Wat willen we er van leren? Wat zijn de doelen?
- Aan welke criteria dienen de trajecten waarmee aan de slag gegaan wordt te voldoen om die leerdoelen te verwezenlijken?
- Hoe is een en ander verder te implementeren?

Bijbelse onderbouwing

Het aantonen van de relevantie, van het omzien naar mensen die buiten de boot vallen, voor christenen heeft veel weg van het intrappen van een open deur. Toch gaan we dat gewoon even doen omdat er een grote kloof bestaat tussen theoretische vanzelfsprekendheid en praktische werkelijkheid.

In zijn onderwijs en in zijn leven laat Jezus zien dat barmhartigheid en omzien naar weduwen, wezen, hoeren, tollenaars, melaatsen, blinden, bedelaars en andersoortige groeperingen die er naar maatschappelijke maatstaven niet bijhoren, niet onderaan zijn prioriteitenlijstje staat. Als Jezus over Zijn Koninkrijk spreekt wordt duidelijk dat het er daar fundamenteel anders aan toegaat dan in het koninkrijk van de wereld, juist ook op het gebied van status, hiërarchie, rijkdom en macht. De eersten zullen de laatsten zijn en de laatsten de eersten (Matt. 19:30, 20:16). In Gods koninkrijk staat de hele boel op z'n kop en zijn de rollen omgedraaid. Helder in dezen is het verhaal over de rijke man en de arme Lazarus (Lucas 16:19-30). De rijke man kijkt op geen enkele manier om naar de, met zweren bedekte, bedelaar Lazarus (het sociale uitschot van die tijd). Hij betoont op geen enkele manier liefde. Zijn hart is egocentrisch. Als beiden overleden zijn krijgen we een kijkje achter de schermen en zien we dat de rollen omgedraaid zijn: de rijke lijdt pijn en Lazarus vindt troost bij God.

Ook in de bergrede onderwijst Jezus ons over die omgekeerde wereld (Matt 5): zalig de nederigen, de treurende, de zachtmoedigen, de barmhartigen, de vervolgd etc. Zalig zijn zij die naar wereldse maatstaven pech hebben/het niet gemaakt hebben/ niet de belangrijkste zijn (zie ook Lucas 6:20 ev). Waarom zijn zij de gelukkigen? Omdat zij beter zijn dan de rijken? Nee, omdat Jezus voor hen goed nieuws is, omdat Hij ze wil troosten, wonden wil helen, pijn wil verzachten, naast ze wil staan. Misschien is het een goed idee om ze dat te vertellen.

Voor mij en voor jou, als rijke, is het (denk ik)interessant om te kijken waar Gods ons toe oproept in dit verband. Daarvoor mogen we op zoek gaan naar Gods hart. Jezus leert ons over Gods hart door zijn leven(sstijl). Hij trekt op met het sociale uitschot van die tijd, geeft aandacht, is barmhartig, is vriendelijk, gaat op bezoek, geneest, onderwijst, spreekt met ze en vergeeft ze. Waarom? Omdat God wil laten zien dat kracht naar voren komt in zwakheid? Omdat Jezus ons wil laten zien wat echte liefde is? Omdat Jezus' boodschap meer gehoor vond bij hen die zich klein wisten? Omdat de kern van God eren misschien wel is dat wij hetzelfde doen als wat Jezus deed? Het zou zomaar kunnen.

In Matteüs 25 (vanaf vers 31) spreekt Jezus over zijn terugkomst op aarde en de scheiding van bokken en schapen. De vraag die daar gesteld wordt is niet een vraag naar kennis over God, naar de hoeveelheid ervaringen met God, naar het gemaakte aantal kringuren, naar de prachtige leidende functie die je hebt gehad binnen je kerk of vereniging of naar je hoeveelheid giften. De vraag is; heb je je naaste waarlijk liefgehad en ben je barmhartig voor hem geweest? Heb je hart gehad voor de hongerigen en hen gevoed, voor de naakten en hen gekleed, voor de vreemdeling en hem een thuis gegeven, voor de gevangenen en hen bezocht? Jezus zegt in vers 40: 'Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters dat hebben jullie voor mij gedaan'.

Dat God niet in eerste instantie op zoek is naar religieuzen en vromen die veel van God weten komt onder andere naar voren in het verhaal van de barmhartige Samaritaan (Lucas 10). De 'mannen van God' (priester en Leviet) lopen met een grote boog om het beroofde halfdode slachtoffer. Hun hart is op geen enkele manier begaan met degene die daar ligt. De Samaritaan ervaart echter medelijden. Het leed van de ander raakt zijn hart. Hij is met het slachtoffer bewogen. Wat de Samaritaan niet doet is teruggaan naar zijn dorp, zijn dispuut, zijn kring om nog maar eens uitgebreid te bespreken hoe bewogen hij wel niet was bij die beroofde man, hoe erg die man zijn hart had etc. Nee, hij steekt zijn handen uit de mouwen en helpt die ander. Steekt zijn tijd, energie en geld in die ander. Het is Jezus te doen om ons hart. Het boeiende van een zuivere hartsgesteldheid die gericht is op onze naaste is dat het niet leidt tot kletsen, maar tot actie.

Jesaja schrijft in hoofdstuk 58 buitengewoon duidelijk over Gods hartgesteldheid en over wat Hij van ons verlangt. Het volk zoekt God elke dag, vol verlangen om te ontdekken wat Hij wil. Ze vragen naar rechtvaardige voorschriften en verlangen naar Gods nabijheid (vers 2). Ze vasten en onthouden zich teneinde nog dichterbij God te komen (vers 3). Niks mis mee zou je zeggen. Doen wij niet hetzelfde? Ook wij zoeken God en zijn vol verlangen om te ontdekken wat Hij wil. Een enkele geestelijke rakker denkt zelfs na over vasten en/of brengt het in praktijk. Prachtig! Toch? Ik denk het wel, en toch is niet alles ermee gezegd. In vers 5 stelt God de retorische vraag of dit zoeken, verlangen en vasten nu wel is wat Hem behaagt. Is het wel de manier om God te ontmoeten?

'Dit is het vasten dat ik verkies', zegt God (vers 6): 'misdadige ketenen losmaken, de banden van het juk ontbinden, de verdrukten bevrijden en ieder juk breken. Je brood delen met de armen, onderdak bieden aan armen zonder huis, iemand kleden die naakt rondloopt, je bekommeren om je medemens'. Met andere woorden: God verlangt ernaar dat het ons hart heeft om recht te doen en barmhartigheid te bewijzen. En wederom zal een zuiver hart dat gericht is op de ander hierin leiden tot actie.

Misschien denk je: pfff, ze hebben weer een hiaat gevonden in ons toch al veeleisende programma...Welverdraaid, nóg een onderbelichte discipelschapsdiscipline waar ik in moet groeien en tijd aan moet besteden... Verhip, ze blijven ook maar komen met zaken waar ik de vereniging, mijn dispuut, mijn kring of mijzelf enthousiast voor moet zien te krijgen... Begrijpelijk dat dit gevoel in je naar boven komt. Toch denk ik niet dat het nodig is om 'omzien naar onze naaste' als een zure activiteit of een last te zien. Als we verder lezen in Jesaja 58 dan zien we welke zegen God ons belooft als we gaan doen wat Hij in vers 6 en 7 van ons vraagt. Vers 8 ev.: Je licht breekt door als de dageraad, je zult voorspoedig herstellen, gerechtigheid gaat voor je uit, de majesteit van de Heer vormt je achterhoede, de Heer geeft antwoord als je roept, de Heer zal je voortdurend leiden... Wat een zegeningen!!! Ook in Matteüs 6 vers 33 komt dit duidelijk naar voren: 'zoekt eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid en al het andere zal u bovendien geschonken worden'. Geloof je dat het zo werkt? Wat is je overtuiging? In hoeverre strookt die met je levenswandel?

Omzien naar onze medemens in nood is denk ik een opdracht van God. Het mooie van Gods wetten en opdrachten is dat Hij ze ons niet geeft om ons het leven zuur te maken, maar omdat Hij weet dat we beter tot ons recht, tot onze bedoeling komen als we gaan doen wat Hij vraagt. We zijn gemaakt

om te geven en ons leven te delen. Als we dat dus nalaten komen we niet volledig tot ons recht en dat zou jammer zijn. Zie je iets van de grootheid en briljantheid van Gods opdrachten?

Begint omzien naar mijn naaste niet bij mijn dispuut, kring, vriendengroep, mensen die ik aardig vind? Absoluut, maar het is zeker niet het complete plaatje. Onderscheiden we ons van het koninkrijk van de wereld als we alleen onze vrienden liefhebben? Wat voor uitzonderlijks doen we als we alleen onze broeders en zusters vriendelijk bejegenen (Matt. 5: 43 ev)? Wat is echte liefde? Komt daar misschien zelfopoffering, trouw en toewijding om de hoek kijken? Het zou zomaar kunnen.

Afrondend; als wij Jezus willen volgen, discipel van Hem willen zijn, lijkt de vraag gerechtvaardigd of omzien naar onze medemens in nood daarbij niet een ontzettend belangrijke rol mag vervullen omdat God daardoor geëerd wordt. Kunnen wij discipel zijn van iemand wiens hart uitging naar mensen in nood en in wiens gedrag en tijdsbesteding dat ook zichtbaar was, zonder bewogen te zijn bij diezelfde mensen en hen aanspraak te laten maken op een deel van onze tijd? Kunnen wij bezig zijn met het maken van discipelen zonder anderen mee te nemen in het omzien naar onze naaste? Wat is daarin Gods wil, wat heeft zijn hart, hoe eren we hem het meest? Duidelijker dan Jakobus 1:27 gaat het vandaag niet worden: 'Voor God, de Vader, is alleen dit reine en zuivere godsdienst: weduwen en wezen bijstaan in hun nood, en je in acht nemen voor de wereld en onberispelijk blijven'.

Hoe past het binnen de missie van NSV te weten: 'Christus kennen en Hem bekend maken'?

Binnen NSV zijn we bezig met het maken van discipelen. Hierbij richten we ons op studenten. Net als Jezus doen we dat door relaties aan te gaan. In disputen, kringen, alpha etc. In relaties vindt geloofsoverdracht plaats. We denken met mensen na over hun persoonlijke overtuigingen met betrekking tot het geloof en over hun persoonlijke overgave aan Jezus en het verwoorden hiervan (doel A). We trekken met hen op in het nadenken over wat het nu betekent om, vanuit die persoonlijke geloofsovergave, Jezus te volgen (doel B). Een onderdeel van dat volgen van Jezus is ook het bekend maken van Hem, door woorden en daden. In gesprekken, maar zeker ook in onze levenshouding en in gedragingen die voortvloeien uit de overtuigingen van ons vernieuwde hart (doel C).

Hartstikke leuk, mooi en goed allemaal, maar waar past in dit geheel het onderwerp sociale gerechtigheid? Past het wel bij onze doelgroep, de studenten?

In eerste instantie zou je misschien zeggen van niet. Uit bovenstaande Bijbelse onderbouwing is echter op te maken dat het lastig is om discipel van Jezus te zijn zonder om te zien naar mensen in nood. Dat geldt voor onszelf, maar ook voor de studenten met wie we in relatie staan en met wie we nadenken over wat het nu betekent voor onze levensstijl en houding om Jezus te volgen. In eerste instantie valt de thematiek dus onder doel B, discipelschap. Hiermee is de doelgroep studenten. In praktijk zullen dit hoofdzakelijk leden van NSR zijn, waarmee de eerste kant van de medaille een intern-gerichte is. Dit is ook bepalend voor de houding waarmee we in de relatie (met mensen in nood) stappen. Dit mag een lerende houding zijn. De aard van de relatie zal dan ook wederzijds zijn. 'Wij' (studenten van NSR) zijn niet degenen die 'hen' (mensen in nood) weleens eventjes zullen komen helpen. We zullen helpen en hebben veel te geven, zeker, maar bovenal wil God ons, door 'hen', ontzettend veel leren. We mogen meer zien over Gods hart voor mensen (juist ook voor de armen), over de relevantie van het evangelie voor mensen in nood, over de gaven die God geeft aan ieder mens (juist ook die mensen die in de ogen van de wereld niet meetellen). We mogen leren te dienen, te zien wat er in het leven werkelijk toe doet en leren om daar ook van te getuigen (meer over leerdoelen in de volgende paragraaf).

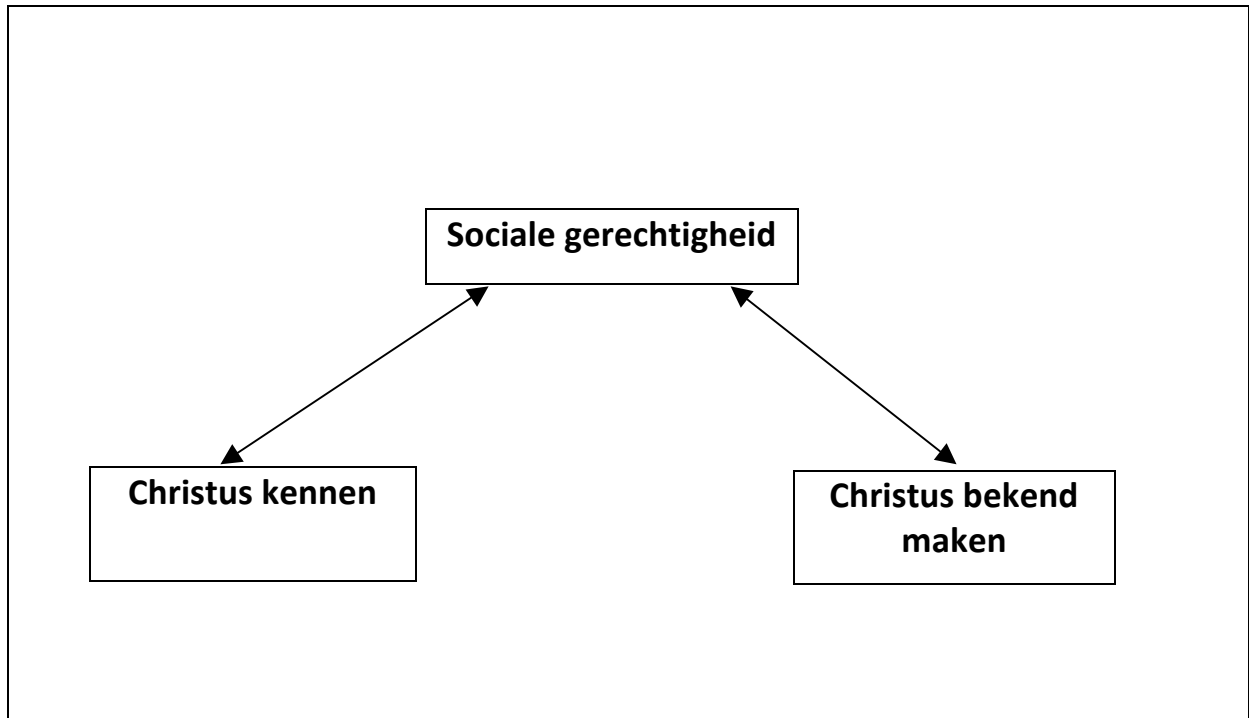
Getuigen brengt ons bij de andere kant van de medaille: het naar buiten gerichte. We mogen aan de slag gaan buiten onze veilige, vertrouwde omgeving waardoor we mogen groeien in ons vertrouwen op God. Vanuit de relatie die we met mensen aangaan mogen we getuigen van hetgeen Jezus voor ons betekent. Afhankelijk van de doelgroep zal dat soms hoofdzakelijk door onze houding zijn

(kinderen, dementerende bejaarden, mensen met een verstandelijke handicap etc.) en soms door onze houding aangevuld met woorden (ouderen, tieners, zwervers, etc.). Hier komt ook het verwoorden van doel A om de hoek kijken.

Je merkt alles is met alles zo complex maken als we onderstaande schema:

Discipelen maken

verweven en we kunnen het willen. Voor de eenvoud het

De thematiek sociale gerechtigheid valt dus onder het brede dak van 'discipelen maken', en heeft daarbinnen zowel een stevige poot in het 'Christus kennen' als in het 'bekend maken van Hem'. Hiermee kan het dienen als een laagdrempelige manier om uit te stappen en te getuigen en is het een manier om het leren kennen van Jezus dieper te laten wortelen. In sociale gerechtigheid komen bekend maken en kennen samen. Wellicht kan deze thematiek tegemoet komen aan de kloof die wordt ervaren als het gaat om 'kennen' en 'bekend maken'.

Kernwoord is **(wederzijdse) relatie**. Het gaat om ontvangen en geven. Dit kernwoord impliceert een hoop als het gaat om de aard van de trajecten waarmee we al deze prachtige woorden in praktijk gaan brengen. Het zal niet gaan om actie, maar om relatie. Niet om projecten, maar om trajecten. Hierover dadelijk meer. Eerst even op een rij zetten wat er allemaal geleerd kan worden.

Wat willen/kunnen we leren?

Puntsgewijs het volgende:

- Meer gaan zien van Gods hart voor armen en mensen die er op de een of andere manier niet helemaal bij lijken te horen.
- Een breder referentiekader krijgen dan die van de veilige christelijke omgeving waarin we ons veelal begeven => inzicht krijgen in wat er in de wereld om ons heen gebeurt en van daaruit de nood gaan zien die er is.
- Onderscheid en contrast leren zien tussen het koninkrijk van Jezus en dat van de wereld => de een gekenmerkt door liefde, warmte, vergeving, bevrijding. De ander gekenmerkt door afstand, tekort aan liefde, individualisme, geld, macht, status, prestige.

- Vanuit het inzicht in de verschillende koninkrijken en de wil om in Gods koninkrijk bezig te zijn gaan zien waar het nu werkelijk om draait in ons leven en welke rol geld, macht, status en prestige derhalve spelen.
- Leren wat de relevantie is van het evangelie voor mensen in nood. Op welke manier is het evangelie een antwoord op ellende die er is? Geloven we dat het iets kan veranderen? Wat dan? Willen we ons daarvoor inzetten? Mag dat ons wat kosten?
- Leren te getuigen vanuit een relatie die opgebouwd is met mensen waarbij we betrokken zijn. Getuigen op verschillende manieren: door woorden, maar zeker ook door onze liefdevolle houding en levensstijl. Getuigen is meer dan een mooi praatje. Niet-christenen lezen over het algemeen de Bijbel niet en zullen hun beeld van wat het betekent om Jezus te volgen derhalve afleiden van de levensstijl van hen die zijn volgelingen zijn en van hen die zich zo noemen. Een liefdevolle houding naar bijvoorbeeld een zwerver kan derhalve meer vragen oproepen dan woorden. Contracultureel gedrag zet aan tot nadenken zagezegd.
- Leren zien dus ook hoe groot de overlap is tussen getuigen, levensstijl en discipelschap. Ontdekken dat het derhalve absoluut niet de bedoeling is dat er een kloof bestaat tussen 'kennen' en 'bekend maken'.
- Op verschillende manieren zullen karakters ook gevormd worden. Als we langdurige en diepgaande contacten met mensen op willen bouwen, dan zullen we leren dat toewijding, trouw, moed, discipline en uithoudingsvermogen onontbeerlijk zijn. Zo'n relatie houdt namelijk niet op als wij uitgekeken zijn of als die ander zich niet binnen drie weken bekeerd. Het hangt ook samen met leren wat onvoorwaardelijke liefde is.
- Het is een laagdrempelige manier waarop studenten buiten hun comfortzone mogen treden. Leren uitstappen dus. Dingen uit handen geven en leren te vertrouwen op God. Dat vertrouwen mag groeien en gaat groeien als we in beweging komen.
- Leren dienen. Het draait niet om onze behoeften en verlangens.
- Leren dat ook mensen waarvan we het niet verwachten een heleboel te geven hebben. Mensen zijn geen kostenpost, maar een bron van inkomsten. Leerzaam om te lezen in dit kader: 'Adam', van Henri Nouwen.
- Leren dat Gods opdrachten niet zuur zijn, maar ons zegen brengen. We gaan tot ons recht komen als we ons gaan geven

Aan welke criteria dienen de trajecten waarmee aan de slag gegaan wordt te voldoen om de leerdoelen te verwezenlijken?

- Het belangrijkste criterium is dat hetgeen we gaan doen relatiegericht is, omdat de meeste van bovenstaande leerpunten (karaktervorming, onvoorwaardelijke liefde, getuigen in relatie, leren dienen etc.) anders niet verwezenlijkt gaan worden. Dit betekent: hoge frequentie (minimaal eens in de twee weken?), steeds in contact komen met dezelfde persoon (buddy's)/groep personen (hangjongeren, zwervers), en langdurige contacten. Dit vraagt om de volgende zeldzame (karakter)eigenschappen bij studenten die zullen deelnemen aan de trajecten: toewijding, trouw, discipline en uithoudingsvermogen. Uiteraard zijn dit ook eigenschappen die geleerd en aangewakkerd kunnen en zullen worden. Trajecten zijn vrijwillig, maar dus zeker niet vrijblijvend.
- Dit heeft gevolgen voor het aantal mensen dat mee zal doen. Velen zullen een toewijding van 1 studiejaar teveel vinden. Belangrijk hierin is om te benoemen dat kwaliteit boven kwantiteit gaat. Liever 40 mensen die gedurende lange tijd echt aan een relatie bouwen dan 200 mensen die 2 keer per jaar actievericht bezig zijn.
- Het is goed als er een terugkoppeling wordt gemaakt naar het dispuut. Gezamenlijke activiteiten zijn schitterend, mede omdat mensen die meegenomen worden kunnen zien hoe er in onderlinge liefde met elkaar omgegaan wordt. Gezamenlijk aan de slag is echter niet een doel op zich (het draait niet om ons => dat is juist iets wat we mogen leren). Bij gezamenlijke activiteiten is het lastiger om herhaald contact te hebben met dezelfde

persoon. Daarom valt eerder te denken aan incidentele gezamenlijke activiteiten als aanvulling op frequent individueel contact. Bijvoorbeeld: je bent buddy van een jochie op de basisschool die je elke week een uurtje ziet. Twee keer per jaar ga je met alle ander dispuutsbuddy's en hun kroost iets leuks doen. Een andere manier om te zorgen dat individuele relaties bijdragen aan de eenheid en betrokkenheid van het dispuut is terugkoppeling in dispuutsuren.

- Doelgroep is erg divers. Afhankelijk van accenten op getuigen met woorden (jongeren, ouderen, zwervers) of leren dienen/getuigen in daden (kinderen, mensen met een verstandelijke beperking, dementerende bejaarden).
- Zou mooi zijn als studenten elkaar mee kunnen nemen in de relaties die aangegaan worden. Te denken valt aan 2 op 1 of 2 op 2 relaties.
- Om 'ownership' te stimuleren is gekozen om te concentreren op een afgebakend gebied zodat er focus ontstaat en er over dezelfde mensen/groepen gesproken wordt. De verwachting is dat een en ander dan meer gaat leven. Bovendien zijn actiegerichte dingen dan beter mogelijk als ondersteuning van de bestaande relaties. Gekozen is voor de prachtwijk Spangen.

Randvoorwaarden

- Zoals eerder in dit schrijven reeds naar voren kwam gaat het bij deze thematiek om een zuivere hartsgesteldheid van waaruit liefdevol gedrag mag voortvloeien. We willen dat onze handelingen voortkomen uit overtuiging en niet op zichzelf staan en ophouden zodra ze niet meer gestimuleerd worden. Intrinsiek gemotiveerd zijn heet dat geloof ik. Om dit te bewerkstelligen is het belangrijk om aan overtuiging te bouwen. Overtuiging over wat de Bijbel erover zegt en wat Gods hart hierin is. Alleen als mensen zich die overtuiging eigen maken, als het iets wordt van hun hart, zal het iets zijn wat blijven in hun levensstijl zichtbaar zal zijn. Hiertoe is toerusting in nestoren/mentoren kringen/vergaderingen, in mentoringsgesprekken, in dispuutsuren, in kringen etc. onontbeerlijk. Voordat er met een traject gestart wordt is het daarom goed om in de verschillende lagen (nestoren, mentorenteams en uiteindelijk dispuuten) te kijken naar het waarom van het hele gebeuren. Als dat niet helder is kon het weleens zonde van onze tijd en energie worden omdat het volgend jaar geen natuurlijke doorgang zal hebben.
- Ook onontbeerlijk zijn evaluatiemomenten. Wat heb ik geleerd? Was het waardevol? Wat wil ik anderen hierover meegeven? Wat kan er beter in het traject? Past de doelgroep bij me? Etc.etc.

Implementatie

- 8 oktober NTK over sociale gerechtigheid.
- Oktober => onderbouwing en visievorming op mentorenvergaderingen. Willen we hier een punt van maken komend jaar? Waarom zouden we dat doen? Wat is onze overtuiging hierover?
- November/December => wellicht een dispuutsavond of Bijbelstudie in kringen om overtuiging te bouwen bij leden zodat we vanuit overtuiging aan de slag gaan.
- December/ Januari => start trajecten
- Rest van het jaar: regelmatig terugkoppeling op dispuutsuren, kringen en /of mentorenvergaderingen.
- Eind van het jaar (juni): evaluatie.

Een en ander is uiteraard afhankelijk van waar je op dit moment staat met je dispuut.